

Adolescent i tirà

En Guillem va fer 15 anys fa un parell de mesos. Des de fa un temps, ha deixat de sortir amb els seus amics de l'escola i ara surt amb un grup de nois i noies del seu barri. Aquests nois i noies no treballen ni estudien i tenen molt més temps lliure que en Guillem. Com que al Guillem això no li agradava, va començar a faltar a les seves classes i a passar tot el seu temps amb aquests nous amics. Ara ja no va al cinema, ni a la discoteca, ni a prendre alguna cosa, sinó que, als seus amics, els hi agrada més destrossar cotxes, beure alcohol tot el dia, fer pintades a les parets, etc. Tant els seus amics de sempre com la seva família estan molt amoïnats pel Guillem però és que, a més a més, al Guillem, li ha canviat molt el caràcter i no vol escoltar ningú que no sigui del seu nou grup d'amics...

El problema de la delinqüència juvenil és un problema que afecta tant al propi jove com al seu entorn i a la societat en què viu. És cert que l'adolescència és una etapa de la vida en la qual el jove pateix tota una sèrie de canvis a tots els nivells i que, per tant, necessita molta informació i orientació per poder adequar aquests canvis, noves motivacions i nous interessos de manera adequada i constructiva. Quan això no succeeix de la manera adient, no s'han de buscar culpables sinó possibles causes i solucions al problema.

Actualment, el problema de la delinqüència juvenil és abordat a la nostra societat des d'una perspectiva psicosocial, sociològica, política, jurídica i criminalista en els casos més greus. Implica totes aquelles conductes que són una violació de les normes socials, des de les de convivència social fins a les normes de dret i moral, importants a qualsevol societat. Acostuma a donar-se per igual tant en nois com en noies d'edat compresa entre els 12 i els 18 anys principalment. El comportament dels nois tendeix a ser més agressiu físicament mentre que el de les noies tendeix a ser més agressiu verbalment.

Per al jove que delinqueix, el seu comportament suposa tota una sèrie de canvis com podrien ser: canvi molt accentuat del caràcter, canvi en la manera de vestir i de parlar, hàbits negatius, comunicació, fracàs escolar i/o absentisme escolar, manca de responsabilitat i falta de respecte vers els altres.

Entre les causes més habituals, es troben factors com: problemes familiars, problemes escolars, problemes socioeconòmics, problemes ambientals, falta d'orientació, mal exemple de la família, baixa autoestima del jove, manca de valors, situació d'atur, influència d'amistats, etc.

Tot i així, el fet que es donin alguna o diverses d'aquestes causes no vol dir que el jove hagi de desenvolupar forçosament una conducta inadequada. El jove que acaba delinquant respon a un

perfil de personalitat molt concret. Aquest jove acostuma a ser una persona molt insegura que desconfia d'aquelles persones que considera diferents. Necessita aquest tipus de conductes per sentir que fa alguna cosa important. No té gaires expectatives de futur, valora bàsicament el present rebutjant en ocasions el seu passat. No assumeix les conseqüències dels seus actes, no aprèn dels seus errors i se sent buit. És totalment immadur, sense recursos per afrontar la vida de manera positiva i adequada. Realitza conductes molt incoherents. I molt freqüentment, tots aquests factors s'agregen amb l'abús de drogues i alcohol.

Hi ha diversos tipus de delinqüents. El més habitual és el delinqüent actiu, el jove d'entre 15 i 20 anys que comet actes legalment delictius de certa importància. És estrany que en la seva vida adulta encara cometi aquests actes. En segon lloc, està el disocial paraviolent, igual que l'anterior però amb un comportament socialment agressiu. En tercer lloc estan els joves marginals, víctimes dels seus barris i/o de les seves famílies, consumidors habituals de droga amb comportaments que engloben els dos anteriors. I en quart lloc, els nens i preadolescents disocials i marginals, nens d'entre 6 i 9 anys que passen gran part de temps al carrer i imiten el comportament adult.

Sovint, a la preadolescència, hi ha indicis de conductes inadequades que tractades en el seu moment poden evitar arribar a comportaments purament delictius. Aquesta funció és de tots, cal mantenir els ulls oberts per poder detectar aquestes conductes i així poder prestar l'ajuda necessària.

Text: Laura Cerdan | psicòloga